

0000 - LITERATURES AFRICANES D'EXPRESSION PORTUGUESA

-
- **SEMESTRE** : Primer semestre
 - **NOMBRE i TIPUS DE CRÈDITS**: 5 de lliure elecció
 - **HORARI** : Dimarts i Dijous de 13:30 a 15h.
 - **PROFESSOR** : Jordi CERDA
-

OBJECTIUS

Una assignatura com Literatures Africanes d'Expressió Portuguesa necessita d'un context introductorï singularment complex. Ja d'entrada, el concepte "literatura africana" presenta uns problemes metodològics importants, els qual es van agreujant a mesura que ens introduïm en les literatures nacionals. L'alumne segurament haurà de fer un esforç d'aprenentatge del més bàsic sobre la geografia i història del continent africà. Haurem de mostrar la complexitat racial i tribal del països africans d'expressió portuguesa, fent un especial incidència en el procés de descolonització. Tampoc hem d'oblidar el rerafons cultural de la negritud: els renaixements negres, l'indigenisme, el criolisme o el panafricanisme. La majoria de manuals de literatura africana es curen en salut abans d'esmentar períodes, autors o obres. La joventut d'aquesta literatura, el seu caràcter marcadament combatiu, l'escassetat de mitjans per donar-se a conèixer, etc. no la fa apta als més rigorosos crítics i vigilants del cànon occidental. Certament, el temps farà una selecció més rigorosa de molta de la literatura que actualment s'estudia. Malgrat tot, aquest to incipient també transforma aquest temari en un apassionant viatge a una literatura en "grau zero", en un espai fundacional, èpic. Aquest, sens dubte, ha de ser un dels principals atractius que haurien de superar les dificultats de la transposició crítica europea a Àfrica.

PROGRAMA

1- Introducció. Conceptes generals i metodològics.
Geografia física i social de l'Àfrica d'expressió portuguesa.
Història de la colonització portuguesa a Àfrica.
Situació lingüística i de l'ensenyament del portuguès a Àfrica.
Raça, identitat, nació i tribu.

2-Literatura a Angola:
Dels romanticisme a la literatura colonial.
Creació de les bases d'angolanidade: la revista *Mensagem*
La narrativa: Luandino Vieira i Pepetela.
L'actualitat.

3-Literatura a Moçambic:

La veu femenina: Noémia de Sousa i la negritud.

La revista Caliban. José Craveirinha.

La creació d'un registre nou: Mia Couto

4-Literatura a Cabo Verde.

La creació d'una mitografia pròpia: el moviment hesperitano

La modernitat poètica: la revista Claridade

La narrativa actual: Germano Almeida.

5-La literatura a São Tomé e Príncipe i a Guiné Bissau.

AVALUACIÓ

L'alumne haurà de fer un examen a final de curs i podrà optar a millorar nota a través d'un treball.

S'haurà de treballar un dossier de textos tant literaris com programàtics, així com alguna obra narrativa traduïda al català o espanyol.

BIBLIOGRAFIA

- Andrade, M. De (1975 i 1970), *Antologia temática da poesia africana* 2 vols., Sá da Costa, Lisboa.
- Gomes, A. i Cavacas, F. (1997), *Dicionário de autores de literatura africanas de língua portuguesa*, Caminho, Lisboa.
- Ferreira, M. (1987) *Literatura africana de expressão portuguesa*, 3vols., ICALP, Lisboa.
- Ferreira, M. (org.) (1987), *Literaturas africanas de língua portuguesa*, Gulbenkian, Lisboa.
- Laranjeira, P. (1995), *Literaturas africanas de expressão portuguesa*, Universidade Aberta Lisboa, 1995.
- Margarido, A. (1980), *Estudos sobre literaturas das nações africanas de língua portuguesa*, A Regra do Jogo, Lisboa.
- Mata, I. (1992), *Pelos trilhos da literatura africana em língua portuguesa*, Cadernos do Povo, Pontevedra/Braga.

Universitat Autònoma de Barcelona

Biblioteca d'Humanitats